

روزگار

امام عسکری(ع)،
عبادت در زیاد
انجام دادن نماز
و روزه نیست،
بلکه در تفکرو
اندیشه در قدرت
بی منتهای خداوند
در امور مختلف
است.

ویژه فرهنگ و معارف رضوی

چهارشنبه ۱۲ خرداد ۱۳۰۰

۲۱ شوال ۱۴۴۲ | ژوئن ۲۰۲۱ | سال سی و چهارم | شماره ۱۹۵۴۳ | ویژه نامه ۷۱

www.qudsonline.ir

تأثیرات رشد جمعیت مسلمانان بر آموزش عالی در اروپا چیست؟

رونق مطالعات اسلامی در بریتانیا از آکسفورد تا اکستر

از سوی معاونت تبلیغات اسلامی آستان قدس رضوی انجام شد

اعلام ویژه بر نامه‌های گرامیداشت
۱۴ و ۱۵ خرداد در حرم مطهر رضوی

انتخاب اصالح مهدی جمشیدی

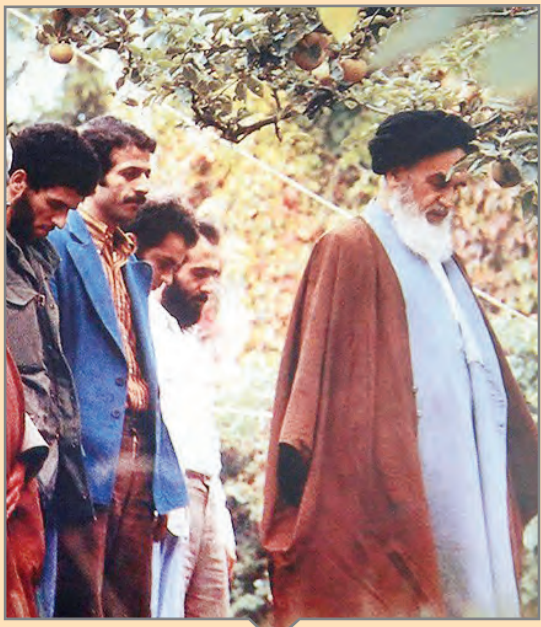
مشارکت حداکثری گره خورده
با تعدد نامزدها نیست

امروز می‌خواهم در مورد یک بند از فرمایشات اخیر رهبری در دیدار با نمایندگان توضیح مختصری بدهم. این فرمایشات چندین بند اساسی داشت که در یکی از مهم‌ترین آن‌ها می‌بینیم رهبر معظم انقلاب مشارکت ...

در مراسم بزرگداشت یکصد و پنجاهمین زادروز «حاج حسین ملک» مطرح شد

ارتباط با آستان قدس رضوی او را جاودانه کرد

صفحه ۴

رئیس انجمن مطالعات سیاسی حوزه علمیه قم:

تمدن در نگاه امام خروج از بربریت نفسانی است

۲

نگاهی به کتاب «الگوی کاربردی مناظره
برگرفته از مناظرات امام رضا(ع)»

کتابی برای روزهای داغ مناظره

مناظره گفت‌وگویی برای ایجاد فهم
مشترک و درک متقابل و یکی از
شیوه‌های مطلوب و مؤثر برای تبیین
و نشر معارف الهی است که انبیا و
ائم معصومین(ع) در مواجهه با آرا
و اندیشه‌های مخالفان ادیان الهی از
آن بهره می‌جستند. به دلیل شرایط
فرهنگی سیاسی و تضارب آرا که در
دوران ولایتعهدی امام رضا(ع) روی
داد، ایشان برای جلوگیری از تحریف
اسلام، مناظره‌هایی با ...

۳

نیمکت زندگی

حلال کن «خانوم امیر کبیر»!

رقیه توسلی: خانه‌اش کنار
نانوایی است. امکان ندارد
گذرم بیفتد به خیابان
امیرکبیر و نبینمش. خانومی
را که از وقتی نان کنجیدی‌های
خوش‌پخت اینجا را پیدا
کرده، او را هم یافتم.
اسمش را گذاشتم «خانوم
امیرکبیر». بس که شبیه
مقامات، خوش اخم است
و دیسپلین دارد و معاشر
شدن با او آسان نیست.

۳

دو سالی می‌شود رفته‌ام توی نخش.
پیرزنی آراسته و سرد که می‌نشیند پشت پنجره قدی و به هیچ‌کس
نگاه نمی‌کند. زنی حدود ۷۰ ساله که مدام دوردست‌ها را سیر می‌کند.
سه چهار بار به بهانه احوالپرسی و سؤال، خواستم نزدیکش شوم که
تیرم به سنگ خورد. چون هر دفعه که احساس کرد دارم نزدیکش
می‌شوم فرز و چالاک، پنجره کشویی را روی صورتم بست.
اما حُب از زرق‌رتم و ادامه دادم به حال و احوال کردن‌های از دور.
همان‌ها که بی‌بی جواب می‌ماند یا ختم می‌شد به یک نگاه گذرای
زیرچشمی.

الحکایت! امروز که بساط کتلت را تیار کردم، دیدم هیچ نانی جز
بربری‌های کنجیدی حق مطلب را ادا نمی‌کند. پس کفش و کلاه کرده
و راه می‌افتم سمت نانوایی. دریغ از اینکه بدانم چه خبری انتظارم را
می‌کشد....

به نانوایی که می‌رسم خلوت است. سرک می‌کشم. شاطر هنوز
خمیرهایش را نگذاشته توی تنور. شرچی هوا آزار می‌دهد اما چاره‌ای
نیست. چند قدم برمی‌دارم سمت سایه و فرصت را مغتنم می‌شمارم
چپ خیابان را بپایم تا باز از دور برایش دست تکان بدهم، برای زنی
که مدت‌هاست هرچه تقلا می‌کنم نه اخمش پس می‌رود، نه دوستم
می‌شود. که می‌بینم کسی پشت پنجره نیست. اولین بار است
نگاهم دقیقه‌ای می‌خوبک قاب خالی می‌شود. تندی برمی‌گردم سمت
نانوایی و سراسیمه می‌پرسم: ببخشید آقا! این خانوم همسایه‌تون... که
جواب می‌شوم: راحت شد بنده خدا. دیشب انگاری فوت کرد. پیرزن
طفلکی دق کرد. هشت سال پیش دو تا پسرش با هم از دست داد.
توی سانه هوایی.

می‌شوم مثل آدمی که ناگهان پایش بگیرد به چارچوب و بشقاب کتلت
و گوچه و خیارشور از دستش رها شود... مثل آدمی که کسی محکم
بزند پس کله‌اش.

بی‌خیال نان برشته کنجیدی برمی‌گردم سمت خانه... توی راه فقط
می‌گویم خانوم امیرکبیر، من را برای تمام فکر و خیالات و قضاوت‌های
مسخره‌ام ببخش. حلال کن مادر.

امروز نوشت: امیر مؤمنان فرموده اند: اعمال برادر (یا خواهر) مسلمانان
را بر نیکوترین وجه ممکن حمل کن.

سرگذشت یکی از قدیمی‌ترین محلات شهر مشهد

نوغان؛ کهنسال‌ترین همسایه حرم مطهر

محمدحسین نیکیخت: هرچند هسته اصلی
شهر مشهد، حرم مطهر امام رضا(ع) است، اما
اطراف حرم رضوی شهرها، روستاها و مزارعی قرار
داشت که به‌تدریج در این شهر ادغام شدند.
برخی از این مناطق، تاریخی مستقل و کهنسال
دارند و البته میان این تاریخ و رویدادها و توسعه
حرم مطهر ارتباطی عمیق و پیوسته برقرار است.
یکی از این محله‌ها، محله «نوغان» است.

گذشته یک شهر

نوغان در زمان‌های بسیار قدیم یکی از شهرهای
چهارگانه ولایت توس بود (این شهرها عبارت بودند
از: تایران (توس کنونی)، تروغذ(طرقبه)، رادکان و
نوغان). محله بزرگی که امروزه در بخش شمال و
شمال شرقی حرم رضوی گسترده شده است، روزگاری
به عنوان شهری بزرگ و شناخته‌شده معروف بود.
امروزه روستای نوغان به عنوان یکی از کهنسال‌ترین
خیابان‌های مشهد، همان هسته مرکزی شهر قدیم
نوغان محسوب می‌شود. البته در این بین برخی
معتقدند مکان اصلی نوغان، محلی است که
خواجهرریح در آن دفن شده است؛ هرچند این نظر،
طرفداران زیادی ندارد. به هر حال، نوغان در زمان
شهادت امام رضا(ع) اتفاق افتاد. روایت‌های تاریخی درباره
بودن نخستین ارتباط تاریخی میان نوغان و حرم مطهر
به زمانی مربوط می‌شود که ماجرای جانشوز شهادت
امام هشتم(ع) اتفاق افتاد. روایت‌های تاریخی درباره
این دوره از گذشته نوغان، تقریباً کم هستند، اما
مردمان قدیمی این منطقه در میان رسوم و آیین‌ها
به صورت سنتی و براساس دستورالعمل نیاکان به جا
می‌آوردند، روایتی غیرمستند ارائه می‌کنند که در آن،
بنانوان نوغان در مراسم تشییع و تدفین امام رضا(ع)
شرکت کرده‌اند؛ در حالی که به دلیل رویکرد نوام با
اختناق حکومت مأمون، افراد دیگری حاضر به انجام
این کار نشدند. اصالت این خبر توسط هیچ‌کدام
از منابع معتبر تاریخی تأیید نشده است و برخی
پژوهشگران معتقدند این روایت، نسخه‌ای جدید از
روایت حضور زنان قبیلہ بنی‌اسد در جریان تشییع
و تدفین شهدای کربلاست. امروزه در این محله،
هیئتی به نام هیئت «زنان نوغان» با الهام گرفتن
از آن روایت شفاهی و قدیمی فعال است و مراسم
خاصی را در ایام شهادت امام رضا(ع) برگزار می‌کنند.

پیوستن نوغان به مشهدالرضا(ع)

نوغان تا قرن هفتم هجری قمری (دوره ایلخانان) فقط

همسایه مشهد بود؛ همسایه‌ای که بخش اعظم زائران
حرم رضوی به دلیل نزدیکی‌اش به اماکن متبرکه، در
آن بیتوته می‌کردند. بنابراین می‌توان نوغان را یکی از
قدیمی‌ترین مکان‌های اطراف حرم مطهر دانست که
از قدیم میزبان زائران حرم رضوی بوده است. امروزه
رد و نشانی از کاروانسراهای قدیمی در محله نوغان
مشهد وجود دارد، اما پدیده‌ای است تعداد آن‌ها به
منزلی که میزبان زائران حرم رضوی بودند، پیش از
اتصال نوغان به شهر مشهد و ارتباط مستقیم آن
با اماکن متبرکه، بسیار زیاد بود. بخشی از منطقه
جنوبی شهر نوغان به قبرستان شهر اختصاص
داشت، قبرستانی که امتداد آن به پشت دیوارهای
اماکن متبرکه می‌رسید و بعدها به نام قبرستان
قتلگاه شهرت یافت. با توسعه یافتن شهر مشهد
در دوره تیموری، در قرن‌های هشتم و نهم هجری
قمری، نوغان به یکی از محلات شهر مشهد تبدیل
شد و هنگامی که در سال‌های ۹۴۰ تا ۹۴۲ ق. باروی
اطراف شهر را ساختند، به عنوان یکی از محلات
چهارگانه مشهد، نام و هویت خود را حفظ کرد.

مکان زندگی خادمان حرم

با وجود اینکه محله نوغان به دلیل قرار گرفتن در
شمال شهر مشهد و مناطق کم‌ارتفاع‌تر و تراکم
جمعیتی زیاد، محله‌ای نسبتاً فقیرنشین محسوب
می‌شد، اما وسعت زیاد آن و امتدادش از شرق به
غرب شهر، موجب می‌شد طیف گسترده و متنوعی
از طبقات اجتماعی را در خود جای دهد. در این بین،
خادمان و کارکنان آستان قدس رضوی، بخش مهمی
از ساکنان این محله را تشکیل می‌دادند و در واقع
بخش غربی نوغان شامل مجموعه‌ای به هم پیوسته
از منازل خدمتگزاران حرم رضوی بود؛ البته از آنجا
که این منازل مالکان شخصی داشتند، نمی‌توانیم از

آن روزها

قوام‌الملک؛ بانی ساختمان نقاره‌خانه حرم

محمدرضا انصافی: تاریخ
ساختمان فعلی نقاره‌خانه حرم
رضوی نسبت به قدمت رسم
نواختن نقاره در اماکن متبرکه،
جدید است، یعنی آن را چند
سده پس از باب شدن نقاره‌نوازی
در حرم مطهر ساخته‌اند. بانی
این بنا که امروزه بر فراز ایوان
شرقی صحن عتیق حرم رضوی
قرار دارد، علی‌اکبر قوام‌الملک
شیرازی است. علی‌اکبرخان،
کوچک‌ترین فرزند حاجی ابراهیم‌خان کلانتر، نخستین صدراعظم
دودمان قاجار بود که البته در دوره فتحعلی‌شاه و به دستور او به قتل
رسید. فتحعلی‌شاه دستور داده بود افزون بر خود حاجی ابراهیم‌خان،
تمام فرزندان او را هم از دم تیغ بگذرانند؛ اما علی‌اکبر را به دلیل بیماری
و ظن اینکه خودش خواهد مرد، رها کردند. وی ۱۱ سال با مشکلات
عدید، همراه با خانواده‌اش در اصفهان زندگی کرد تا اینکه با پادرمیانی
برخی درباریان، شاه قاجار با آن‌ها بر سر لطف آمد و در سال ۱۲۴۶ ق.
وی به منصب اجده‌اش، یعنی کلانتری ایالت فارس منصوب شد. این
اتفاق، آغاز روند رشد علی‌اکبرخان در دستگاه حکومتی بود. او پس از
سفر حج، به حاجی قوام مشهور شد. حاجی قوام در ساختن بناهای
خیریه، تلاش فراوانی داشت و در فارس ساختمان‌های متعددی برای
این منظور ایجاد کرد؛ کاروانسرای در کازرون یا آب‌انباری در بوشهر و
مدرسه و حسینیه‌ای در شیراز، از وی به یادگار مانده است. براساس
گزارش خورموجی در کتاب «حقایق الاخیار ناصری»، قوام‌الملک در
سال ۱۲۷۵ ق. به قصد زیارت حرم رضوی به مشهد آمد و هدایایی را به
آستان‌قدس رضوی تقدیم کرد. چهار سال بعد، در ۱۲۷۹ ق. وی به عنوان
«متولی‌باشی روضه منوره» منصوب شد و دوباره به خراسان بازگشت.
هنگامی که علی‌اکبرخان مسئولیت آستان‌قدس را برعهده گرفت، مکان
نقاره‌نوازی در حرم مطهر، ثابت نبود و گویا از چند مکان حرم برای انجام
این کار استفاده می‌کردند و حتی در برخی منابع، از کنار گنبد طلا هم به
عنوان محل نواختن نقاره یاد شده است.

علی‌اکبرخان تصمیم گرفت به این اوضاع سر و سامانی بدهد. به همین
دلیل پس از مطالعات مقدماتی دستور داد بر فراز ایوان شرقی صحن
عتیق که ساختمان آن مربوط به دوره صفوی است، مکانی برای نقاره‌زنی
ایجاد کنند. این بنا گویا در همان دوران متولی‌گری علی‌اکبرخان ساخته
شد. او در سال ۱۲۸۲ ق. درگذشت و پیکرش را در یکی از صفه‌های
بین مسجد بالاسر و راهرو توحیدخانه دفن کردند. فرزند قوام‌الملک،
میرزافتحعلی صاحب‌دیوان نیز مدتی متولی آستان‌قدس رضوی بود و
برخی از املاکش را وقف مقبره خود و پدرش کرد. برخلاف قوام‌الملک
که به دلیل امور خیریه، نام نیکی از خود به جا گذاشت، پسرش چندان
خوشنام نبود و اقدام‌های او در مشهد و خراسان، سبب قیام مردم
مشهد علیه خودکامی‌های وی شد.

خبر

در برنامه سه‌شنبه‌های فرهنگی انجام شد رونمایی از قدیمی‌ترین نشریه انتقادی چاپ مشهد

همزمان با سالروز انتشار قدیمی‌ترین نشریه انتقادی مشهد و کسب نشان کمیسیون ملی یونسکو ایران برای مجموعه مستند «میراثی از سناباد»، آیین رونمایی از قدیمی‌ترین نشریه انتقادی چاپ مشهد و مجموعه مستند «میراثی از سناباد» در هشتاد و یکمین برنامه سه‌شنبه‌های علمی- فرهنگی آستان قدس رضوی برگزار شده به گزارش آستان‌نیوز، رئیس اداره مطبوعات سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز آستان قدس رضوی، در این برنامه نشریه «کاشف اسرار» را نخستین نشریه کاشفی- انتقادی مصور عنوان کرد که با مدیریت ابوالقاسم پروردی، مدیر مشهور به مؤیدالشریعه، مدیر این نشریه در مشهد، تهران و اصفهان چاپ می‌شده است. ابراهیم حافظی به شیوه چاپ این نشریه به دو شیوه چاپ سربی و سنگی اشاره کرد که آخرین شماره آن در ۷ ربیع‌الاول ۱۳۳۳ منتشر شد.

رونمایی از مستند میراثی از سناباد که به تازگی موفق به کسب نشان یونسکو ایران تحت نظر سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) شده است، بخش دیگری از برنامه سه‌شنبه‌های فرهنگی بود. رئیس سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی مجموعه «میراثی از سناباد» را روایتگر تاریخ هزارساله کتابخانه آستان قدس رضوی و گامی در راستای تحقق مرجعیت علمی آستان قدس رضوی با معرفی ظرفیت‌های فرهنگی آن به سایر مراکز فرهنگی در عرصه ملی و بین‌المللی دانست. این مستند در ۱۵۰ قسمت ۲۰ دقیقه‌ای و به صورت چندزبانه، با زیرنویس‌های مختلف طراحی و از نظر کمیسیون ملی یونسکو ایران دارای استانداردهای آموزشی، علمی، فرهنگی و رسانه‌ای بین‌المللی است که در نتیجه مورد تأیید و برخوردار از اعطای نشان شده است.

اعلام ویژه برنامه‌های گرامیداشت ۱۴ و ۱۵ خرداد در حرم مطهر رضوی

عکس: وضعیت بیانات / قدس

نیز مراسم ویژه‌ای به مناسبت گرامیداشت سالگرد ارتحال رهبر کبیر انقلاب اسلامی و بزرگداشت قیام ۱۵ خرداد در حرم مطهر رضوی برگزار خواهد شد. در این مراسم که از ساعت ۱۰:۳۰ در رواق امام خمینی(ع) آغاز می‌شود، حجت‌الاسلام والمسلمین احمد مروی، تولیت آستان قدس رضوی و جمع زائران سخنرانی خواهد کرد. مداحی ذاکر اهل بیت(ع) حاج‌صادق آهنگران، شعرخوانی حجت‌الاسلام سیدی و اجرای سرود توسط گروه «گلدسته‌های حرم» از دیگر برنامه‌های مراسم روز ۱۵ خرداد در حرم مطهر رضوی است.

گفتنی است، در روزهای ۱۳، ۱۴ و ۱۵ خرداد و در گرامیداشت یاد و خاطره امام راحل و شهدای قیام ۱۵ خرداد، گروه‌های سرود «گلدسته‌های حرم» نیز ۱۵۰ اجرا در صحن‌ها و رواق‌های حرم مطهر رضوی خواهند داشت.

شعرخوانی هادی منوری و علیرضا خاکساری و مداحی حاج‌علی ملائکه از جمله بخش‌های مراسم گرامیداشت قیام ۱۵ خرداد در حرم مطهر رضوی خواهد بود. در روز شنبه مصادف با پانزدهم خرداد ماه

رواق امام خمینی(ره) برگزار خواهد شد. در این برنامه نیز حجت‌الاسلام والمسلمین شریعتی‌تبار در صحن پیامبر اعظم(ص) و آیت‌الله سیداحمد خاتمی در رواق امام خمینی(ره) سخنرانی خواهند کرد.

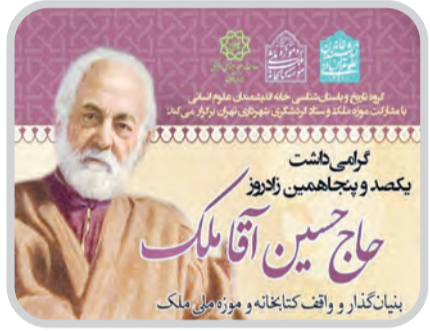
محمود صفاتی، زائران حضرت رضا(ع) با همراهی مالکی‌نژاد، ذاکر اهل بیت(ع) این ویژه‌برنامه پس از نماز مغرب و عشا در رواق امام خمینی(ره) ادامه خواهد یافت و علاوه بر سخنرانی آیت‌الله سیداحمد خاتمی و قرائت زیارت امین‌الله عظیم(ع)

ویژه برنامه‌های حرم مطهر رضوی به مناسبت سی و دومین سالگرد ارتحال رهبر کبیر انقلاب اسلامی و گرامیداشت قیام ۱۵ خرداد اعلام شد. به گزارش آستان‌نیوز، معاونت تبلیغات اسلامی آستان قدس رضوی برنامه‌های متعددی را برای بزرگداشت این ایام تدارک دیده است که با حضور زائران و رعایت کامل دستورالعمل‌های بهداشتی برگزار خواهد شد. این برنامه‌ها از ساعت ۱۹ پنجشنبه سیزدهم خرداد ماه با برگزاری مراسم سالروز رحلت امام خمینی(ره) و با سخنرانی حجت‌الاسلام والمسلمین شریعتی‌تبار در صحن پیامبر اعظم(ص) آغاز می‌شود.

این ویژه‌برنامه پس از نماز مغرب و عشا در رواق امام خمینی(ره) ادامه خواهد یافت و علاوه بر سخنرانی آیت‌الله سیداحمد خاتمی و قرائت زیارت امین‌الله عظیم(ع)

روایت مجازی

در مراسم بزرگداشت یکصد و پنجاهمین زادروز «حاج حسین ملک» مطرح شد ارتباط با آستان قدس رضوی او را جاودانه کرد

همتراز کتابخانه آستان قدس است و حتی در کتابخانه‌های مشهد، تهران و... هم برخی نسخه‌هایی که در این کتابخانه موجود است، در آن‌ها پیدا نمی‌شود. بنابراین نسخه‌های خطی موجود در آن، نام این کتابخانه را جهانی کرد و نامش در همه کاتالوگ‌های جهانی می‌درخشد.

آنجا شد چون ملک در این شهر بیمارستان ساخت و مراکز مختلفی را به وجود آورد و کارهایش و تولید کار در چنانرا سبب جذب مردم و شهری شدن آنجا شد. در مشهد هم ایشان در بهترین جای مشهد، حدود ۲۰ میلیون مترمربع زمین‌هایی را در قطعات ۵۰۰ متری وقف معلمان کرد.

دکتر یاقفی همچنین گفت: «جان جانان اقدام‌های ایشان تأسیس کتابخانه و موزه ملک است... ملک در دهه ۲۰ تصمیم گرفت کتابخانه خودش را در بازار بین‌الحرمین تهران به آستان قدس اهدا کند و از یک جهت خودش را به کر وصل کرد... ارتباط حاج حسین ملک با آستان قدس او را جاودانه کرد و به کتاب‌های او حرمت دینی بخشید... ما قبلاً از طریق فهراس کتاب‌ها و نسخه‌های خطی را جست‌وجو می‌کردیم و متوجه می‌شدیم این کتابخانه

ناشران قدیمی در بازار تهران سکونت داشتند و کتاب‌ها بیشتر از خیابان بوذرجمهری روانه نشر می‌شدند چون ثروتمندان گذشته ما اهل دل بودند و به فرهنگ اهمیت می‌دادند. اما این سنت متأسفانه در روزگار ما کمرنگ شده است و یادبود حاج حسین ملک که تمام دارایی‌هایش را در این راه صرف کرد، می‌تواند الگویی برای ثروتمندان باشد. ملک به عنوان یک مشهودی به ایشان نگاه می‌کنم. من از نوجوانی برای سرپرستی املاک پدر به خراسان آمدم و در همین جا مشهودی شد. ملک در افق اجتماعی مشهد نام نیکی از خود در عرصه‌های مختلف به جا گذاشته است. ایشان در عرصه مردمی فعالیت کرد بدین معنی که فراموش نکرده بود مردم مهم و نیازمند هستند و به بسیاری از مردم کمک می‌کردند. املاک چنانرا ایشان موجب شهر شدن

در دومین سال کروناپی، خانه تاریخی «ملک» از سالروز تولد بنیان‌گذار و واقف کتابخانه و موزه ملی ملک، نکوداشت این واقف بزرگ را فراموش نکرده و البته آن را به صورت مجازی همراه با سخنرانی احمد مسجدجامعی، محمدجعفر یاقفی و مهدی یساولی برگزار کرده است. بخش‌هایی از سخنان دکتر «یاقفی» را در این مراسم مجازی بخوانید. «وقتی به کتاب‌های چاپ سنگی نگاه می‌کنید متوجه می‌شوید اغلب این کتاب‌ها بانی بازاری دارند و تاجران مجلدات زیادی از این کتاب‌ها را خریداری و اهدا می‌کردند. بنابراین جای یک تحقیق کتابخانه‌ای روی این موضوع بسیار خالی است که سلسله افرادی که سرمایه خودشان را صرف این حوزه می‌کردند معرفی و شناسایی شوند. بیشتر

Advertisement for 'Wahid Safarshat Chapi' (واحد سفارشات چاپی) featuring watermelons and contact information for printing and distribution services.

Advertisement for 'Wahid Safarshat Chapi' (واحد سفارشات چاپی) featuring watermelons and contact information for printing and distribution services.

Advertisement for 'Wahid Safarshat Chapi' (واحد سفارشات چاپی) featuring watermelons and contact information for printing and distribution services.

Advertisement for 'Wahid Safarshat Chapi' (واحد سفارشات چاپی) featuring watermelons and contact information for printing and distribution services.

Advertisement for 'Wahid Safarshat Chapi' (واحد سفارشات چاپی) featuring watermelons and contact information for printing and distribution services.

Advertisement for 'Wahid Safarshat Chapi' (واحد سفارشات چاپی) featuring watermelons and contact information for printing and distribution services.

Advertisement for 'Wahid Safarshat Chapi' (واحد سفارشات چاپی) featuring watermelons and contact information for printing and distribution services.

Advertisement for 'Wahid Safarshat Chapi' (واحد سفارشات چاپی) featuring watermelons and contact information for printing and distribution services.

Advertisement for 'Wahid Safarshat Chapi' (واحد سفارشات چاپی) featuring watermelons and contact information for printing and distribution services.

Advertisement for 'Wahid Safarshat Chapi' (واحد سفارشات چاپی) featuring watermelons and contact information for printing and distribution services.

Advertisement for 'Wahid Safarshat Chapi' (واحد سفارشات چاپی) featuring watermelons and contact information for printing and distribution services.

Advertisement for 'Wahid Safarshat Chapi' (واحد سفارشات چاپی) featuring watermelons and contact information for printing and distribution services.

Advertisement for 'Wahid Safarshat Chapi' (واحد سفارشات چاپی) featuring watermelons and contact information for printing and distribution services.

Advertisement for 'Wahid Safarshat Chapi' (واحد سفارشات چاپی) featuring watermelons and contact information for printing and distribution services.

Advertisement for 'Wahid Safarshat Chapi' (واحد سفارشات چاپی) featuring watermelons and contact information for printing and distribution services.